

Izhaja razen nedelj in praznikov
vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani,
Franciškanska ulica št. 6, 1. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Reklamacije
za list so poštne proste.

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Stev. 41.

V Ljubljani, torek dne 19. februarja 1918.

Leto II.

Gonja proti boljševikom.

Naravnost romantične in tragične vesti preplavljajo gospodje meščani po vseh deželah o ruski revoluciji, leninških zvižavci, zemeljskih zakladov in saov dela, da si lajšajo svoja srca, in pri tem jim z vneto pomagajo njih plačani pisarji. Če se nekdo ozre na početek vojne, tedaj se spominjamo, da so takrat prav tako razburjali izmišljene vojne grozovitosti, da so z njimi razvneli strasti. Prav na podoban način pišejo sedaj o Rusiji. S preracunanim namenom prinašajo grozovite bajke o socialni vojni, ki je zadeja nesrečno Rusijo, in meščanstvo, kako jih s siastjo čita. Nimce ne more dognati danes resničnost teh vesti, ker so za pri pot izvirnim poročilom iz Rusije, in kdo bi imel tudi interes na tej resnici, saj gre vendar le za delavstvo, za socialne demokrate, za revolucionarje. Poročila poznajo je vznemirjive bajke, ne povedo pa, da tam trpi delavstvo vsled porušena državnosti in narodnega gospodarstva na brezposelnosti, da velik del prebivalstva nima kaj jesti, da čete ne dobivajo preskrbe, ker je železniški promet dočim pretrgan, da sta mesto in dežela popolnoma ločena, da zlasti po mestih nimajo življenjskih potrebščin, kar je vse povzročila dolgotrajna vojna, da se pod carjem in pozneje pod Kerenskim, ki je nekaj časa vodil rusko buržvazijo. Pozablja hote, da je absolutistični in birokratični carizem zapustil v deželi največjo anarhijo, ker je od nekaj preprečil in zatiral vsakršno pravo organizacijo ruskega naroda. To pač ni krivda ruskega delavstva, da je po katastrofi ostalo kot edino organizirani razred v deželi ter da je proti svojemu pričakovanju kot manjšina v deželi, danes dejansko edino organizirana oblast, ki ji pripada naloga, da reši nerazkoslano domovino iz vojne bede. Pravi krivci delajo danes res hudo pokoro: car je v svojem pohlepu po svetovni nadvladi in buržvaziji v svojem stremjenju po povečanju države zatiral in zamoril svobodo v svoji lastni deželi.

Ruski delavski razred skuša rešiti Rusijo; to nalogo mu je naložila zgodovina razvoja. Toda kdor bi pričakoval, da bo ruski proletarijat skušal rešiti to nalogo drugače nego po socialističnih metodah, in sicer po onih metodah, katerim ga je vzgojila ruska zgodovina, ta bi bil krivičen. Ni nobena umetnost zasmejavati ruske boljševike, očitati jim same napake, med katerimi jih je mogoče dokazati prav malo. Vemo tudi, da naše proletarske množice ne morejo umeti in morda tudi ne odobravati vse metode. Pričakovali so, da bo ruska proletarska vlada sklenila mir kakor hitro mogoče, in potem delovala na to, da se po vseh deželah, pri vseh narodih izvede notranja svoboda, se uredi pravično državne meje potom zmagovalne demokracije v Evropi. Proletariat srednje in zahodne Evrope presoja to vprašanje zarditega tako, ker že desetletja deluje legalnim putem, na zanesljivi podlagi, da si počasneje, za uresničitev svojih snotov, vpoštevajo realne razmere, tudi za mir. Metode ruskega proletariata je usilila zgodovina in izkušnja. Celo stoletje je politično gibanje na ruskem sponelo le na zarotah in individualni sili. V prvi demokratični dumi je skušal nastopiti ruski proletarijat legalno delo, toda prišel je Stolypinov krvnik, poplačal to zaupanje delavstva s preganjanjem, ječo in visilicami ter razgromom dume. Vero v drugo metodo nego v silo so iztrgali s tem blagum ruskemu proletariatu naravnost iz srca ti krvniki, ne pa papirna doktrina Ljeninga ali Trockega. Krivci ruskih razmer so torej tisti, ki so s knuto uničevali nade na uspehe, ki so ovirali praktično šolstvo, ki so mislili, da je dovolj, če pozna ruski narod le nauke njihovega evangelija. Ti so krivi, da je ostal socializem ruskemu proletariatu le mitična nada na tisočletno zlato dobo.

In sedaj pač nimajo pravice tisti, ki so, dokler je bil carizem mogočen, dokler jim je bil vzor zatiranja svobode, klečali pred njim, tisti, ki ljudskim množicam še malce praktične šolske izobrazbe ne privoščijo in jih pitajo z bajkami, obsojati ali tudi le soditi ruski delavski razred, ki dela po svojih metodah in v ljubezni do svobode za rešitev nesrečnega ruskega naroda. Tisti naj se nikar ne zgražajo, ki žrtvujejo milijone ljudi v bojih za imperializem, ki kličejo za policijo na pomoč, če jih kdo moti pri kosilu. Ruski proletarijat hoče ljudstvo rešiti, in ker sta glad in beda nastala med množicami, ne po njega krivdi, mora rabiti tudi silo.

Kdor hoče obvarovati svojo deželo pred to tragiko, mora predvsem dati množicam potrebne pomočke, urejevati razmere na demokratični podlagi in dokazati, da so zakoni, ki se naj izpolnjujejo, veljavni tudi za buržvazijo. V vseh teh vprašanjih tudi naša buržvazija v vojni ni dajala dobrega zgleda.

Rusija si more opomoči le sama, ni ji potreba naukov in ne pretenj s kaznjivo. Toda zasmejalcem in obrekovalcem ne gre za rusko delavsko gibanje, gre jim le za nje same. Kdo se ne spominja laži, ki so jih razširjali meščanski časopisi leta 1871 proti pariški komuni? Pisali so, da je pariška komuna, ki je bila potrebna, zločinska norost. Berite danes poročila o njej in videli boste, da je danes šla nemška državna vlada v »socializmu« mnogo dalje nego takrat pariška komuna. Skoro bi smeli

trditi, da je nemška vlada uredila svoje razmere po vzoru komune; kakaj tudi Nemčija je danes takorekoč oblegana trdnjava. Imajo menda zopet namen pospeševati državam in narodom škodljive kapitalistične interese s potvarjanjem vesti o ruskih dogodkih. Toda eno jim lahko povemo. Danes je ljudstvo razburjeno, njih

duhovi ne bodo z njimi krotili, marveč doživeti utegnejo razočaranje, ki ni potrebno. Peščica vojnijskih pijavk in njih časopisje bi storili mnogo bolj, če ne bi bili preglasni. Svetovni proletarijat sicer ni na tisti poti kakor ruski, toda ljubezni do njega in čutil solidarnosti z njim mu ne odvzame nihče.

Po K.R.

Velik uspeh puljskih delavcev.

Pri pogajanjih med zvezo kovinarjev in vojnim ministrstvom (mornariški oddelek) so se dosigli sledeči poboljški za delavce v puljskem vojnem arsenalu:

Uspeh je razviden iz sledeče tabele:

Tek. št.	Številka	Razred	Dosedanje plače			Sedanje plače s doseženim povišanjem						
			na dan	na uro	na teden	Na uro	Na teden	Darovana nedeljska plača	Skupna tedenska plača	Doklada za prebrano (panatke)	Skupna tedenska plača s doklado za prebrano	Ura vojna plača
0		Delavec-voditelj I. r.	—	—	—	1.60	81.60	13.60	105.20	35.07	140.27	2.75
1		„ „ II. r.	6. —	—	36. —	1.14	58.14	9.69	67.83	35.07	102.90	2.02
2		„ „ III. r.	5.68	—	31.08	1.08	55.08	9.18	64.27	35.07	99.34	1.95
3		Delavec-specialist	5.36	—	32.16	1.02	52.02	8.67	60.69	35.07	95.76	1.88
4		Delavec I. r. velikega	5.12	—	30.72	—	48.96	8.16	57.12	35.07	92.19	1.81
5		Delavec I. r. manjšega	4.80	—	28.80	—	45.90	7.65	53.55	35.07	88.62	1.74
6		„ „ II. r.	4.32	—	25.92	—	41.82	6.97	48.79	35.07	83.86	1.64
7		„ „ III. r.	3.92	—	23.52	—	37.74	6.29	44.03	35.07	79.10	1.55
8		„ „ IV. r.	3.36	—	20.16	—	32.64	5.44	38.08	35.07	73.15	1.43
9		Pomožni delavec	2.96	—	17.76	—	28.56	4.76	33.32	35.07	68.39	1.34
10		Mornarjadjel. V. r.	2.72	—	16.32	—	26.52	4.42	30.94	35.07	66.01	1.29
11		Težak	2. —	—	12. —	—	19.39	3.23	22.61	35.07	57.68	1.13

Razen teh priboljškov so se dosigle družinske doklade po K 3— za ženo in po K 2— za vsakega otroka, ki ni nad 14 let star, do največjega zneska K 13— na teden. Delavci-činovniki so enakovrni s civilnimi delavci glede plače in glede prenočišča, da lahko stanujejo izven vojašnice. O tem uspehu bomo še poročali.

Politični pregled.

— Kritičen dan v avstrijskem parlamentu. Poslanska zbornica se sestane danes na plenarno sejo, ki bo najbrže velikega pomena za nadaljni razvoj naše notranje politike. Danes padejo tudi formalne odločitve posameznih strank. Pred sejo poslanske zbornice se zberejo skoraj vsi državni zborniki klubi k posebnim sejam, da določijo svoje taktično postopanje. Nato se vrši konferenca načelnikov strank, ki določi, kako naj se vrši nadaljnje razprave v zbornici. Na danesnem redu je generalna debata o rednem proračunu. Vlada namerava proračunsko predlogo prekinuti in vložiti mesto nje predlogo o proračunskem provizoriju. Po konferenci načelnikov strank se vrši ministrski svet, ki bo sklepal o nadaljnjih korakih vlade. Potek današnje seje poslanske zbornice se pričakuje z napeto pozornostjo.

— Poljski v opoziciji. Poljski klub je v soboto na svoji plenarni seji soglasno sprejel dve resoluciji, ki najodločneje protestirata proti združenju holmske gubernije z ukrajinsko republiko. Prva resolucija, katero je sestavil bivši galski namestnik grof Pininski, očita grofu Czerninu, da je prelomil dano besedo. Poljski poslanec se bode s posebnim manifestom obrnil do poljskega naroda. Parlamentarne »Polnische Nachrichten«, ki so objavile sprejeti resoluciji, so bile konfiscirane. Glede svoje bodoče taktike se bo Poljski klub posvetoval na posebni seji. Poslanec Daszynski, ki je prejel od grofa Czernina povabilo za razgovor, je konferenco z vnanjim ministrom odklonil, češ da je politika grofa Czernina ustvarila položaj, ki mu onemogočuje odzvati se povabilu. Vse visoke šole v Galiciji, vsi avtonomni uradi in zavodi so sklenili enodnevno stavko v znak protesta proti krivici, ki se je zgodila poljskemu narodu.

— Czernin odgovori Wilsonu. Z Dunaja se poroča, da se sudejo delegacije prihodnji teden na plenarno sejo. Minister vnanjih zadev grof Czernin bo podal v delegacijah obsirno izjavo o mirovnih pogajanjih v Briesu Litovskem ter bo o prvi promerni priki odgovoril na Wilsonov govor z dne 12. februarja o vojnih ciljih centralnih držav.

— Mirovno razpoloženje nemškega ljudstva. V Koblenzu se je vršila v petek nadomestna volitev za nemški rajstag. Za mandat sta kandidirala dva člana centruma: uradni kandidat vpokojeni general Steinaecker je podlegel nasproti župniku Greberju. General je zastopal aneksijsko politiko, dočim se je župnik izjavil za sporazumen mir.

— Razredna justica v Nemčiji. V četrtek je stalo pred izrednim vojnim sodiščem v Berlinu več delavcev in delavk, ki so se bili udeležili zadnje stavke v Berlinu. Sodbe vojnega sodišča so ostre. Najprej je sodilo vojno sodišče 12 delavcev iz Daimlerjevih motornih tovarn, ker niso prišli v ta vojni obrat 1. februarja na delo, kakor je bilo ukazano. Od teh dvanaestih delavcev je le eden mladostni delavec, vsi drugi so starejši in družinski očete. Eden je bil oproščen, vsi ostali so dobili po 3 mesece zapor. — Zaradi poizkušene veleizdaje in dejanskega odpora je bil obtožen 23 letni delavec Balduer. Osumljen je bil, da je stal na straži pri neki tovarni. Ko so ga hoteli policaji odstraniti, se je uprl. Veleizdaje mu sodišče ni moglo dokazati, pač pa je bil obsojen zaradi dejanskega odpora na 6 mesecev ječe. — Gluhonemi delavec Starius je šel 31. januarja v svojo delavnico. Med

potjo je naletel na veliko množico, katerej je pomagal, da je prevrnila voz cestne železnice. Upoštevajoč njegovo duševno zaostalost, ga je obsodilo sodišče na 1 leto ječe. — 19 letni delavec Haase je prerezal 1. februarja pri električni cestni železnici kontaktno žico. Obsojen je bil na dve leti ječe. — Ana Kramejeva je bila 31. januarja med množico stavkajočih, ki so jo razganjali stražniki. Množica se je razšla po bližnjih cestah in se razšla. Kramejeva je pa obstala, ker je čakala na cestno železnico. Ko so jo hoteli odpeljati zato na policijsko stražnico, se je uprla. Obsojena je bila z ozirom na to, da je bolna, na tri mesece zapor. — Munijska delavka Schielejeva je prišla v konflikt z nekim policijskim stražnikom. Udarila ga je s torbo po obrazu. Obsojena je bila na tri mesece zapor. — Delavka Scherwathova ni ubogala stražnika, ki je pozval množico, naj se razide. Dobila je šest mesecev zapor. — Dva delavca v letalskih delavnicah nista po končani stavki izvršila v polni meri njima odkazanega dela. Vsak je bil obsojen na tri mesece zapor.

— Srbija in krški pakt. Pretrečeni torek se je na otoku Krku otvorilo zasedanje srbске skupščine. Skupščina se bo bavila z zadnjimi dogodki v internacionalni politiki, v prvi vrsti pa s krškim paktom, ki ga je sklenil Pašić v imenu srbске vlade z dr. Trumbićem v imenu jugoslovanskega odbora. »Secolo« poroča, da je prišlo v Rim na potu iz Pariza v Kri 52 srb-skih poslancev. V Rimu se niso nič mudili.

— Londonska pogodba z Italijo. Povodom politične debate v italijanski zbornici objavljala »Manchester Guardian« londonsko pogodbo, sklenjeno meseca aprila 1915 med Italijo in entento. Glasom te pogodbe garantirajo Anglija in njene zaveznice Italiji posest Tirolske do Brennerja, Trsta, Goriške, Istrije, velikega dela Dalmacije do Trogira ter končno posest južne Albanije z Valono. V vzhodnem Sredozemskem morju ima dobiti Italija glasom pogodbe dvanaest otokov in primeren delež pri razdelitvi Male Azije. Italiji je zagotovljen tudi primeren delež vojne odškodnine in gotov del kolonialne posesti v Afriki, če bi se nemške kolonije razdelile. Razen tega je ententa zagotovila Italiji diplomatsko podporo proti Vatikanu in Angliji. Se posebej posojilo v znesku najmanj petdeset milijonov funtov sterlingov.

— Iz italijanskega parlamenta. Na sobotni seji italijanske poslanske zbornice so govorili trije socialistični poslanci, ki so v svojih govorih zlasti naglašali, da uganja italijanska vlada imperialistično politiko in da je glede revizije vojnih ciljev ravno tako neiskrena, kakor sta angleška in francoska vlada. Odgovarjajoč na interpelacijo poslanca Longinotija glede londonske pogodbe je minister vnanjih zadev Sonnino protestiral proti objavi tajnih pogodb po ruski vladi ter izjavil, da v tem oziru ne more dati parlamentu pojasnil. Glede Svete stolice bo Italija postopala v zmislu garancijskega zakona, ugovarjala pa bo proti temu, da se zastopniki Svete stolice udeležijo bodoče splošne mirovne konference.

— Prostovoljna civilna služba v Italiji. Kakor italijanski časopisje poroča, je italijanska vlada izdala naredbo glede organizacije prostovoljne civilne službe, ki ima nalogo, da pridobi za vojno industrijo in za kmetijsko delo ter za javno službo prostovoljnih močij. Na ta način naj postanejo tudi vojaške osebe, ki so za vojno službo sposobne, razpoložljive za ar-

mado. V poštev pridejo moški in ženske od 15. do 60. leta.

— Socialistična konferenca. Iz Pariza se dne 15. februarja brzojavno poroča: Zbornična skupina združenih socialistov je sprejela dopolne angleške in belgijske delegate, ki so prišli, da se dogovore s francoskimi poslanci o inter-alijirani konferenci. Henderson in Ramsay MacDonald sta povabila francoske tovariše, da se udeležijo te prve konference, ki se bo vršila v Londonu in na kateri se naj doseže sporazum o splošnih načelih demokratičnega mira. MacDonald je izrazil mnenje, da se ni mogoče zadovoljiti s krevljajočim mirom, da je marveč potrebno, pred sestankom mednarodne konference doseči popoln sporazum med vsemi socialisti zveznih narodov. Belgijski delegata Huysmans in Broukere sta izjavila pritrdila ter izrekla zaupanje, da se tak sporazum doseže na londonski konferenci.

— Clemenceau stavi kabinetno vprašanje. »Petit Journal« poroča, da je francoski ministrski predsednik Clemenceau odklonil od socialistov zahtevano objavo versajlskih sklepov vrhovnega vojnega sveta. Ministrstvo izjavlja, da bo zahteva socialistov povzročila kabinetno vprašanje.

— Z zapadne fronte. Po zanesljivih poročilih sta se po novem letu izkrcali na francoskem dve ameriški diviziji ter sta že odšli na fronto: ena divizija je na fronti Verdun-Toul, druga pa tvori rezervno v Champagni. Nadaljnji dve diviziji se prevažata v Francijo. To je skupaj približno 100.000 moč, ki pa zamorejo nastopiti v bojni črti še le koncem aprila. Položaj na zapadni fronti je neizpremenjen. Nervozna napetost na francoski in angleški strani narašča, ker so namere nemškega vojnega vodstva še popolnoma tajne in nejasne.

— Kongres ruskih sovjetov je sklenil, da ostane v permanenti, dokler ne sklene Rusija z vsemi vojskujočimi se državami mir.

— Kaos na vzhodu. Berlinski »Vorwärts« piše pod tem naslovom: Poljska, včeraj prijatelj, danes sovražnik in osumljena prijateljstva z entento, se ni tako hitro izpremenila le zaradi odstopa Holma. Tudi nemški aneksijski načrti so vplivali pri tej izpremembi. Znano je, da sta se do zadnjega časa borili v Berlinu dve struji druga proti drugi: ena struja hoče »nasloniti« vso Poljsko na centralne države, druga pa hoče iz vojaških ozirov kos Poljske s približno 2 milijonskim prebivalstvom, a ostali del naj bo prepuščen usodi. Izgled, da bi Poljska postala sovražnik, jači to drugo strujo. Obenem se oglašajo nekateri, da je treba ustvariti v baltskih provincih trdna dejstva. Sedaj zatiruje »Lokalanzeiger«, da zahteva ogroženi položaj Nemcev v onih delih baltskih provinc, ki so ostali ruski, »rešitev v zadnji uri«, to se seveda pravi, naj Nemčija anektira te dele. Tudi tukaj prevladuje misel, da se raztegne nemška nadvlada tako daleč proti vzhodu kakor najbolj mogoče in da se ustvari proti Poljski močna obramba. Nemška vlada bo morala dati rajstagu pojasnilo, ali res namerava anektirati vso Poljsko in ves Baltikum, ali pa hoče dovoliti obmejnemu narodu, ne da bi zopet izvršila samovoljno delitev, resnično pravico za samoodločevanje. 17. februarja poteče premirje z Rusijo in na njegovo mesto naj stopi po ruskih namenih brezpogodbene mirovno stanje. O posledicah teh izprememb so obravnavali v velikem glavnem stam, in kakor poročajo oficijelno je bilo doseženo »popolno sporazumljenje«. To sporazumljenje pa naj obstoji v tem, da nastopi po preteku roka za premirje, ne da bi se bila sklenila mirovna pogodba, vojno stanje. Odveč bi bilo, če poudarjamo, da bodo sprejele široke plasti ljudstva tako pojmovanje s prav majhno simpatijo in da bo ententa izrabljala to pojmovanje na način, ki se jej zdi koristen.

Dnevne beležke.

— Pomanjkanje mesa v Ljubljani tako poroča »Slovenec«, je postalo že neznosno, posebno ker tudi drugih živil ni. Ubogi ljudje prihajajo na trg že v zgodnjih urah, se postavijo pred mesarskimi lopami in čakajo ure in ure, da dobe kosček mesa. Danes ponoči je zavladal hud mrak z burjo in snežnim metežem. Kljub temu so prišli, kakor se nam poroča, ljudje že ob prvih jutranjih urah na trg čakati na meso. Neka mati, ki mora preživljati 11 oseb in ki ima štiri sinove pri vojakih, je čakala od 2. ure naprej. Ker je brila mrzla burja, so si nekateri poiskali zavetja v stolnici, drugi so pa na Vodniškem trgu zakurili in se greti okolo ognja. Ko so mesarji pričeli sekati meso, je pri vsaki polji stalo in čakalo obilo ljudi. Ob tri četrti na 7. uro pa pride k neki mesarski lopi neka kuharica, govori z mesarico in dobi takoj 3 kg telečjega stegna. Ljudi se je polastilo veliko razburjenje. Čuli so se ogorčeni klci in preklinjanje. Mesarica se je izgovarjala, da ne more pomagati, da ima tak ukaz. Bila je to namreč kuharica g. dež. predsednika. Brez komentarja.

— Tatovi v aprovizračnem skladišču. Iz aprovizračnega skladišča občine Koroška Bela je bilo te dni ukradenih 30 kilogramov sladkorja in 35 kilogramov svinjske masti. Tatovi so skladišče z vetrihom odprli.

— Podružnica »Unije« rudarjev v Idriji priredi v nedeljo, 24. t. m. ob 9. dopoldne v pivarni pri »Črnem orlu« v Idriji javen ljudski

shod z dnevnim redom: »Politični položaj in delavske razmere«. Glavni poročevalec na shodu bo sodr. Josip Petejan iz Ljubljane. Pridite vsi!

— **Tihotapstvo s slanino.** Vsled ovadbe nadzorstva živil je državno pravdnštvo v Gradcu proti večjemu številu graških mesarjev uvedlo sodno postopanje, ker so meso in slanino, katero so prejeli izključno za prodajo v Gradcu, izvažali v južne kraje, zlasti v Trst in na Reko. Državno pravdnštvo je doslej dognalo, da se je na ta način graškemu konzumu odtegnilo čez 400.000 kilogramov slanine. Meso se je oddajalo na kolodvoru v Puntigamu. V afero so zapletene tvrdke Maschowitz, Bondy, Franc Binder, Julija Woletz in Rudolf Ninas v Gradcu, tvrdka Sackl & Engelhart v Mariboru ter tvrdka Osterer, ki se je posluževala imena Singer.

— **Iz sedanjih dni.** Graški »Arbeiterwille« poroča: Pretresljivo vest nam poročajo iz Voitsberga, ki razsvetljuje bedo delavskih družin, kjer primanjkuje vsega, kjer goni skrb za svoje očeta, da išče okolice živil, med tem ko dela mati v rudniku in ostanejo otroci brez nadzorstva doma. 14. februarja okoli pol osmih zvečer je izbruhnil ogenj v stanovanju rudarja Rudolfa Guggija v Tregistu. Zrtvi požara sta postala oba njegova otroka, eden star poltretje leto, drugi polčetrto. Mlajšemu otroku je popolnoma zgoljena desna stran telesa, ena roka in ena noga sta bili odžgani. Starejši otrok ima opekline le po obrazu. Preden je še mati videla otroka, so jo odnesli v mrtvašnico. Oče, ki je šel iskat živila, se je tudi vrnil šele po nesreči. Mati je bila odšla ob treh popoldne na dele. Tudi oče bi bil moral iti. Ker pa družina še ves dan ni imela kaj jesti, je moral prevarati svoje predpostavljene s tem, da ima opravke pri so-dišču, da je šel petem lahko po živila. Pustiti je moral otroke same — bili so že večkrat sami doma — ker bi drugače ne imeli nič jesti. Oče teh otrok dela kot črnovojnik v Zangtalu. Čeprav je v skladišču spravljeno mnogo vreč kave, ne dobe rudarji niti enega zrna.

— **Za obnovo Goriške.** Iz Trsta se dne 17. februarja poroča: Prihodnji ponedeljek se prične pri namestitvi v Trstu posvetovanje deželne sveta za obnovo Goriške. Predsedoval bo posvetovanju minister za javna dela, ki je v petek dospel v Trst ter sprejel včeraj razna odposlanstva, med drugimi tudi deputacijo komisije za preskrbo Trsta s premogom. Minister je deputaciji zagotovil, da bo takoj vse potrebno ukrenil, da se odpomore občutnemu pomanjkanju premoga. Danes se je minister v spremstvu tržaškega namestnika podal na Goriško, da si ogleda kraje, ki so vsled vojne največ trpeli.

— **Mrtvec v vodnjaku.** V nekem nad 20 metrov globokem rimskem vodnjaku v Trstu so našli v petek mrtvo truplo približno 40 let starega moža. Ko so potegnili z vodo napolnjeno vedro kvišku, je obvisel mrtvec na vedru ter so ga le s težavo potegnili na suho. Na vratu je imel mrtvec privezane težko železo, na nogah pa velik kamen. Sodni zdravnik je izjavil, da je bilo truplo že mesec dni v vodi. Identiteta mrtveca še ni dognana.

— **Puljski trdnjavski komisar je izdal oklic,** v katerem navaja, da se bo sedaj vrnilo mnogo civilnega prebivalstva ter da nima dovolj vojaških pribežališč za slučaj zračnih napadov na Pulj. Ljudstvo naj si za tak slučaj samo preskrbi zavetišča, da ne bo prevelikih zmešnjav ob taki priliki.

— **Kikelj obsojen na tri leta težke ječe.** Ljubljansko poročilo sodišče je sodilo včeraj Franca Kikelja, ki je bil 28. septembra lanskega leta zabolil gostilničarjevo hčerko Fani Donajev. Porotniki so z devetimi glasovi proti trem glasom izrekli, da ni izvršil Kikelj umora. Soglasno so pa potrdili vprašanje uboja Kikelj je bil obsojen zato na tri leta težke ječe. Vsako leto 28. septembra dobi še zapor v temnici, tido ležšče in post.

Vprašanje maščobe.

Najbolj čudne stvari se dogajajo. Celo v deželi presičev in svinj — to je na Hrvaškem — je vprašanje maščobe na dnevnem redu. Mestna aprovizacija v Zagrebu je povišala maksimalno ceno masti od 18 kron za kilo na 26 kron... Socialistično glasilo »Pravda« piše, da so bili že sedaj v delavskih družinah slabo belili svoje jedi, odslej pa bo še mnogo, mnogo slabše.

Kaj je vzrok, da ni masti na Hrvaškem za siromašnega človeka? »Pravda« piše, da so prejšnje leto izvozili preveč debelih presičev iz Hrvaške. Obče znano je, da se je lani razvila cvetoča trgovina z izvoznimi dovoljenji za izvoz masti iz Hrvaške. Lani je tako izvozno dovoljenje veljalo le — 10.000 kron, letos stane — 60.000 kron. Prejšnji soc. list »Sloboda« je lani hudo napadal špekulante zaradi tega, ali vse meščansko časopisje je branilo te poštenjake, ki so ke v dolgih »Poslanih« branili... Ta »Poslana« so seve dobro plačali upravnim listov.

Letos ni masti dovolj; obetajo sicer da pridejo iz Slavonije v Zagreb po 15. februarju

oni presiči, ki so jih pitali s koruzo, ki je bila v ta namen dovoljena. Govorice so pa precej, da so špekulanti tudi to koruzo naprej prodali — vlada oporeka temu...

Osječki »Jug« poroča, da zato manjka masti na Hrvaškem, ker so jo nevestni ljudje toliko in toliko vagonov izvozili. Izvozna dovoljenja so potvorili oz. jih precej pokradli. Tako navajajo, da so ukradena naslednja dovoljenja: št. 42.095, 42.099, 42.100, 62.095, 62.096, 62.097, 62.133, 62.138, 62.135, 62.140 in 62.142. Sedaj je sam ban vzel v roke razdelitev izkaznic za mast in slanino...

Ni čuda, da se je to zgodilo, saj se je zadnje čase čulo, da velja izvozno dovoljenje za vagon masti do 100.000 kron...

Vodijo se preiskave. Več ljudi je aretiranih...

V deželi, kjer je presičev in svinj dovolj — tarnajo o visoki ceni in pomanjkanju blaga. Vzrok je na dlani — izvozilo se je preveč, in sicer zato, ker so špekulanti zaslužili ogromne vsote, ker so Avstriji plačevali vsako ceno.

Vprašanje maščobe je zato pri nas tako, da ga ni moči rešiti. Cene one masti, ki pride z ukradenimi izkaznicami ali na kak drugačen tihotapski način v naše kraje — presega že najbujnejšo domišljijo. Vprašanje maščobe je zato vprašanje razmerja med Avstrijo in Ogrsko. Merodajni činitelji se bodo morali tega vprašanja lotiti z vso verno, ker cene masti niso v ničem drugem utemeljene kot v neverjetnem gospodarskem razmerju med nami in Ogrsko. Ako bi postavnim potom dobili primerno množino masti k nam, ne bi bilo treba milijonov žrtvovati za podkupovalce, tatove in nepoštenjake. Seve: Kdo plačuje in vzdržuje vse to? Ti so: Pohlevni avstrijski konsumenti!

Vprašanje maščobe je naše nerešeno vprašanje.

Vojna.

Prodiranje v Rusijo in v Ukrajino.

Dunaj, 18. februarja. (Kor. ur.) Nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 18. februarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče: Na mnogih mestih fronte proti večeru artiljerijski boji. Infanterija se je omejevala na izvidno delovanje. Ob jasnem in mrzlem vremenu je bilo delovanje letalcev zelo živahno. Vojaške naprave za sovražno fronto smo v velikem obsegu z bombami napadli. Eden letalec je bombardiral London. V zadnjih dveh dneh smo sestrelili 16 sovražnih letal in 2 privezna balona.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 18. februarja. Wolffov urad poroča: Na velikoruski fronti so se danes o polnoči pričele sovražnosti. Prodirajoči proti Dvinsk so naše čete brez boja prispele do Dvina. Ker so naše Ukrajinci v težkem boju z Velikorusi poklicali na pomoč, so naše čete iz Hovela začele prodirati v Ukrajino. — Ludendorff.

Nemška pomoč Ukrajini.

Dunaj, 18. februarja. Iz vojnoporočevalskega stana se poroča: Danes opoldne so se sovražnosti na nemški vzhodni fronti zopet pričele. S tem pa ne bodo ovirane nemške operacije proti Angležem in Francozom. Kaj zamore rusko vojno vodstvo pri sedanjih kaotičnih razmerah ruske armade ukreniti, je težko povedati. Tudi ob nemški vzhodni fronti je razkroj ruskih vojaških oddelkov že tako napredoval, da je uspešen odpor proti organiziranemu napadu postal skoraj nemogoč. Pričakovati je, da bo nemško prodiranje prisililo one oddelke rdeče garde, ki operirajo v Ukrajini ter po angleškem navodilu uničujejo žitne zaloge, da se umaknejo iz Ukrajine. Kijevski vladi bo s tem omogočeno, da vpostavi zopet red v notranjosti republike. Nemških operacij proti Veliki Rusiji se avstro-ogrsko čete ne udeležujejo.

Zadnje vesti.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 18. februarja. Ministrskemu predsedniku se je baje posrečilo, da je pridobil znatno večino za proračunski provizorij. Na jutrišnji seji poslanske zbornice predloži vlada namesto redne proračunske predloge le štiri mesečni provizorij. Seidler je dobil večino na ta način: Nemške meščanske stranke, nemški socialni demokratje se popolnoma vzdržijo glasovanja, nekaj pobeglih Jugoslovancev in Poljakov ter divjak. S to večino bi rešil Seidler seveda le trenutni položaj, zanesljiva pa ta večina ni. Baje predloži vlada ves kompleks vprašanj, ki so v zvezi z reformo ustave in uprave. V prvi vrsti nacionalno obmejitve ne le za Češko, temveč tudi za vse druge mešane pokrajine. Vlada se bo na jutrišnji seji izrekla za osnovevanje okrožnega sodišča v Trutnovu in bo načela hkratu ves problem ustavne reforme. Že od početja sem izdeluje posebna komisija v predsedstvu ministrskega sveta vodilna načela za reformo, ki naj bodo podlaga za po-

svetovanje strank. S temi vodilnimi načeli naj bi se v prvi vrsti bavil ustavni odsek poslanske zbornice.

Dunaj, 18. februarja. Cesar je sprejel ob pol šestih zvečer nemškega poslanca dr. Waldnerja v posebni avdiciji. Seja načelnikov strank je sklenila, naj bo seja poslanske zbornice kratka. Vlada bo predložila proračunski provizorij, nato pridejo do besede Poljaki. Debat o proračunu se prične v sredo. Za Poljake bo govoril ministrski predsednik. Podal bo poročilo o vsem položaju in raztolmačil § 2. mirovne pogodbe z Ukrajino tako, da bo imela komisija pravico, da gre tudi preko črte Bilgeraj proti vzhodu. V komisiji bodo zastopane zvezne države z enakim številom; zastopstvo bosta imeli tudi Ukrajina in Poljska. Na Dunaj je prišel načelnik ukrajinske mirovne delegacije Sewriuk, da se udeleži konference, ki se bo bavila z interpretacijo mirovne pogodbe. Vlade centralnih držav bodo baje predlagale, naj se ugodi željam Poljakov pri določitvi mej okrožja Bilgeraj. Na ta način upa vlada pripraviti Poljake do tega, da omilijo svoje ostro opozicijsko stališče. Danes je bil sprejel ministrski predsednik tudi načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Koroša.

Dunaj, 18. februarja. Oba poljska ministra v Seidlerjevem kabinetu dr. Tvardovski in dr. Cvikilinski sta demisionirala.

Demonstracije v Galiciji.

Dunaj, 19. februarja. Listi poročajo, da so bile včeraj v Lvovu, Krakovu in drugih galicijskih mestih velike demonstracije proti priklonitvi Holma k Ukrajini. Povsod je vladal mir.

Ministrski posvet.

Dunaj, 19. februarja. Včeraj zvečer je bil pod predsedstvom ministrskega predsednika ministrski posvet, ki so se ga udeležili razen navedenega ministrstva in poljskih ministrov hrajanov vsi člani kabneta.

Oklic Poljskega kluba.

Dunaj, 19. februarja. Poljski klub je sklenil, da izda na avstrijske Poljake oklic, v katerem svečano protestira proti mirovni pogodbi, sklenjene v Brstu Litovskem.

Ruska demobilizacija ustavljena.

Roterdam 18. januarja. »Morning Post« poroča iz Petrograda: Kongres sovjetov je sklenil, da se splošna demobilizacija ruske armade začasno ustavi.

General Kusmanek v domovini.

Dunaj, 18. februarja. General Kusmanek, ki je bil povodom osvojitve trdnjave Przemysl prišel v rusko ujetništvo, se je vrnil v domovino ter je prispel danes na Dunaj.

Socialisti proti sovražnostim z Rusijo.

Berlin, 18. februarja. Glasilo socialistične stranke »Vorwärts« odločno protestuje proti nemškemu nastopu glede Rusije ter piše: »Iskali smo mir, a našli smo tri nove vojne: v Livoniji, na Finskem in v Ukrajini. Naloga večine rajstaga je, da zahteva od vlade račun o njeni politiki«.

Boji v Rusiji.

Petrograd 18. februarja. (Agentura.) Podjetja generala Aeksejeva v ozemlju Taganrog napredujejo. Med rdečo gardo in njenimi nasprotniki se vrše huti spopadi. Na treh točkah je prišlo do vojaških operacij. General Erdelj se bojuje pri Rostovu general Aeksejev pri Voronežu. V središču boji pri Voronežu so bile čete sovjetov od vseh strani obkoljene. Aeksejev je izdelal strategično načrt da revolucionarne čete obkoli. Če daneže uspeh, bo preko Voroneža in Harkova izšel pohod proti Moskvi in Petrogradu.

Mirovna pogajanja z Romunijo.

Berlin 18. februarja. Nekateri listi objavljajo poročilo, da se pogajanja z Romunijo še niso pričela. Prične se naj bi že dne 22. februarja. Državni tajnik pl. Kühnemann se poda v Bogdani. — »Secolo« poroča, da se v Londonu in Parizu za bližnje dni pričakujejo odločilni dogovori v Jaši in Bukarešti. Kralj Ferdinand odstopi.

Položaj na Finskem.

Wasa, 18. februarja. Generalni štab bele garde poroča: Naše maloštevilne postojanke pri Laenkipohja so se spričlo zbiranja močnih sovražnih oddelkov umaknile. Sovražnik zbira tudi severno Tammerforsa močne čete z artiljerijo. Z ostalih odsekov nič posebnega.

Aprovizacija.

Krompir za VII. okraj dobe stranke v sredo, 20. t. m. in v četrtek, 21. t. m. pri Mühl-eismu. Določeni je ta-le red: V sredo popoldne od 2. do 3. št. 1 do 100, od 3. do 4. št. 101 do 200, od 4. do 5. št. 201 do 300. V četrtek, dop. od 8. do 9. št. 301 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 500, od 10. do 11. št. 501 do 600, popoldne od 2. do 3. št. 601 do 700, od 3. do 4. št. 701 do 800, od 4. do 5. št. 801 do konca. Vsaka oseba dobi 5 kg. Kilogram stane 30 vinarjev.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6,

registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županištva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. Ilustrovani tednik so:

TEDENSKE SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodarstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

»TEDENSKE SLIKE« so nepolitičen in nestranski ilustrovani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKE SLIKE« bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKE SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKE SLIKE« stanejo četrt leta K 3-80 pol leta K 7-50 in celo leto 15- K. Naročite si »TEDENSKE SLIKE« takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko »TEDENSKE SLIKE« za stonj in poštne prosto na ogled.

Upravišтво lista »TEDENSKE SLIKE«
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/1.

Išče se za Trst

spretnega delavca za izdelovanje

ženskih slamnikov.

Delo zagotovljeno za tri mesece. Naslov se izve v upravi »NAPREJA«.

Pomožni urad

za družine odpoklicancev in begunce v Gorici, ulica Municipio 12.

Izvrševalni odbor deželne politične organizacije jugoslov. soc. dem. stranke na Goriškem je otvoril s 1. februarjem t. l. v Gorici, ulica Municipio št. 12, pomožni urad za družine odpoklicancev in begunce, kateri posluje vsaki dan — razun nedelj in praznikov — od 9. do 12. dopoldne. Urad posluje pisмено in ustmeno ter je na razpolago strankam v vseh zadevah tičočih se vojaške ali begunske podpore, izvršuje tozadevne prošnje ali pritožbe, izemši prošnje za vojaške dopuste.

En ali dva

-čevljarska pomočnika-

se takoj sprejmeta

za novo delo. Za hrano je preskrbljeno.

Josip Peršern čevlj. mojster,

Sp. Siska št. 82 (Ljubljana).

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

V LJUBLJANI.

Poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju.

— Dneviška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fondi okroglo
K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira obratne dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite